

STATE
BIOTECHNOLOGICAL
UNIVERSITY

WROCLAW UNIVERSITY
OF ENVIRONMENTAL
AND LIFE SCIENCES

Актуальні питання ветеринарної медицини: реалії та перспективи – 2026

Збірник тез
Міжнародної науково-практичної конференції

14 травня 2026 року

УДК 636.09(043.2)

Затверджено
Рішенням вченої ради факультету
ветеринарної медицини ДБТУ
(протокол №6 від 26.05.2026)

Організаційний комітет:

Михайлов Валерій Михайлович	доктор технічних наук, професор, проректор з наукової роботи Державного біотехнологічного університету (ДБТУ) (<i>голова оргкомітету</i>)
Цимерман Олесь Олександрівна	кандидат ветеринарних наук, доцент, декан факультету ветеринарної медицини ДБТУ (<i>співголова оргкомітету</i>)
Денисова Ольга Миколаївна	кандидат біологічних наук, доцент, завідувачка кафедри фізіології та біохімії тварин ДБТУ (<i>співголова оргкомітету</i>)
Гладка Наталія Іванівна	кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри фізіології та біохімії тварин ДБТУ (<i>секретар оргкомітету</i>)
Вікуліна Галина Вікторівна	кандидат ветеринарних наук, доцент кафедри внутрішніх хвороб і клінічної діагностики тварин, заступник декана факультету ветеринарної медицини ДБТУ
Северин Раїса Василівна	кандидат ветеринарних наук, доцент, завідувачка кафедри епізоотології та мікробіології ДБТУ
Слюсаренко Дмитро Вікторович	доктор ветеринарних наук, професор, завідувач кафедри ветеринарної хірургії та репродуктології ДБТУ
Павліченко Олена Володимирівна	доктор юридичних наук, професор, кандидат біологічних та ветеринарних наук, завідувач кафедри гігієни, санітарії та ветеринарного права ДБТУ
Палій Анатолій Павлович	доктор ветеринарних наук, професор, директор ННЦ «ІЕКВМ»
Боровков Сергій Борисович	кандидат ветеринарних наук, директор інституту ветеринарної медицини НААН України
Петрушко Марина Павлівна	доктор біологічних наук, професор, завідувачка відділу кріобіології системи репродукції ІПКіК НАН України
Stanisław Dzimira	DVM, PhD, DSc, Associate Professor, Dean, Faculty of Veterinary Medicine, Wrocław University of Environmental and Life Sciences (Poland)
Taisiia Yurchuk	PhD, Assistant Professor, InLife Institute of Animal Reproduction and Food Research, Polish Academy of Sciences (Poland)
Dariusz J. Skarzynski	DVM, PhD, DSc, Head of the Research Team of Reproductive Pathology and Translational Medicine, InLife Institute of Animal Reproduction and Food Research, Polish Academy of Sciences; Director of the 3R Center, Wrocław University of Environmental and Life Sciences (Poland)
Oleksandra Berhilevych	Doctor of Veterinary Medicine, Professor, University of Veterinary Medicine Hannover (Germany)

Актуальні питання ветеринарної медицини: реалії та перспективи – 2026 [Електронний ресурс]: збірник тез доповідей міжнар. наук.-практ. конф. науковців, викладачів та аспірантів, 14 травня 2026 р. / Держ. біотехнологічний ун-т. – Харків, 2026. – 276 с. – електронні текстові дані. – режим доступу: <https://biotechuniv.edu.ua/nauka/konferentsiyi/>

Збірник містить матеріали виступів учасників Міжнародної науково-практичної конференції науковців, викладачів та аспірантів «Актуальні питання ветеринарної медицини: реалії та перспективи – 2026», що присвячені висвітленню актуальних питань ветеринарної медицини.

Матеріали друкуються в авторській редакції мовою оригіналу. Відповідальність за зміст матеріалів несуть автори.

УДК 636.09(043.2)

© Державний біотехнологічний університет, 2026

біль і запалення призводили до порушення прийому корму та зниження активності тварин. Гематологічні дослідження підтвердили наявність запального процесу: було встановлено підвищення ШОЕ у 1,45 раза та лейкоцитоз у 1,2 раза. Подібні зміни розглядалися як типовий прояв системної запальної реакції за бактеріальних інфекцій ротової порожнини (Niemiec, 2016). Бактеріологічні дослідження виявили змішану мікрофлору, серед якої домінували *Staphylococcus aureus*, *Streptococcus spp.*, *Prevotella intermedia* та *Porphyromonas gingivalis*. Наявність анаеробної мікрофлори підтверджувала ключову роль бактеріальних біоплівки у розвитку гінгівіту (Verstraete, 2020). Уже на 5–7 добу лікування відзначали зменшення больового синдрому, відновлення апетиту та підвищення активності тварин. Така швидка клінічна відповідь свідчила про ефективне пригнічення бактеріальної мікрофлори та зниження інтенсивності запалення. На 10-ту добу лікування було встановлено нормалізацію гематологічних показників, що вказувало на зменшення системної запальної реакції організму. Важливим підтвердженням терапевтичної ефективності стало отримання негативних результатів бактеріологічного посіву, що свідчило про елімінацію патогенної мікрофлори ротової порожнини. Отримані результати узгоджувалися з сучасними даними щодо ефективності бета-лактамних антимікробних препаратів у лікуванні інфекцій ротової порожнини у дрібних домашніх тварин (Papich, 2021; Bellows, 2019).

Таким чином, застосування препарату Кламоксивет у складі комплексної терапії забезпечило швидке клінічне покращення, усунення бактеріального чинника запалення та нормалізацію лабораторних показників. Препарат добре переносився тваринами та не спричиняв побічних реакцій, що підтвердило його безпечність і доцільність використання у ветеринарній терапевтичній практиці. Отримані результати набувають особливої актуальності в умовах поширення антибіотикорезистентності, оскільки підкреслюють важливість раціонального, обґрунтованого та відповідального застосування антимікробних препаратів у сучасній ветеринарній медицині, що відповідає сучасній концепції раціонального застосування антимікробних препаратів (Guardabassi & Prescott, 2015; Weese et al., 2015; Hardefeldt et al., 2018; Murray et al., 2022; WOAH, 2022).

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Bellows J. *Feline Dentistry and Oral Surgery*. Wiley-Blackwell, 2019.
2. Guardabassi L., Prescott J.F. Antimicrobial stewardship in small animal veterinary practice. *Vet Clin North Am Small Anim Pract*, 2015.
3. Hardefeldt L.Y. et al. Antimicrobial stewardship in veterinary practice: a review. *Vet Microbiol*, 2018.
4. Murray C.J.L. et al. Global burden of bacterial antimicrobial resistance. *Lancet*, 2022.
5. Niemiec B.A. Periodontal disease. *Top. Companion Anim. Med.*, 2016.
6. Papich M.G. *Saunders Handbook of Veterinary Drugs*. Elsevier, 2021.
7. Perry R., Tutt C. Periodontal disease in cats: Back to basics. *J. Feline Med. Surg.*, 2018.
8. Verstraete F.J.M., Lommer M.J. *Oral and Maxillofacial Surgery in Dogs and Cats*. Elsevier, 2020.
9. Weese J.S., Giguère S., Guardabassi L. et al. Therapeutic antimicrobial use in animals and antimicrobial resistance. *J Vet Intern Med*, 2015.
10. WOAH. Antimicrobial resistance in animal health: global report. 2022.

ДИНАМІКА ПРОТЕЇНСИНТЕЗУВАЛЬНОЇ ФУНКЦІЇ ПЕЧІНКИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ КРИТИЧНОГО ПЕРІОДУ В РАНЬОМУ ОНТОГЕНЕЗІ КУРЧАТ-БРОЙЛЕРІВ (2–15 ДІБ)

А.Ю. Мельник

Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква, Україна, доцент, e-mail:
andrii.yu.melnyk@btsau.edu.ua

Актуальність теми. Сучасні кроси курчат-бройлерів характеризуються надвисокою інтенсивністю росту, що потребує максимальної функціональної напруженості гепатобіліарної системи вже з перших діб постнатального онтогенезу. Печінка відіграє центральну роль у забезпеченні пластичного обміну, виступаючи головним органом синтезу протеїну та ліпогенезу [1]. Проте інтенсивний анаболізм часто вступає у протиріччя з морфофункціональною незрілістю органа, що створює передумови для розвитку гепатодистрофії та порушення транспортних потужностей сироватки крові.

Одним із найважливіших показників становлення метаболізму є динаміка протеїнового спектра. Дослідження підтверджують, що в ранній період життя птиці спостерігається несинхронність розвитку білоксинтезувальної та імунної функцій [2]. Особливого значення набуває період з 12 по 16 добу вирощування, який вважається «критичним метаболічним вузлом». У цей період відбувається фізіологічна елімінація материнських антитіл (γ -глобулінів), що на тлі інтенсивної альбумінемії формує стан так званої «імунної ями» [3].

Крім того, дефіцит транспортних фракцій (зокрема β -глобулінів) у цей час може лімітувати перенесення жиророзчинних вітамінів та ліпідів, провокуючи розвиток поліметаболічних патологій, зокрема А-, D- та Е-гіповітамінозів [4]. Захист гепатоцитів від оксидативного стресу та ліпотоксичності в ці критичні фази вимагає застосування біоактивних добавок із ліпотропною та вітамінною дією. Використання комплексних препаратів, що стимулюють синтетичну функцію печінки, дозволяє нівелювати негативні наслідки інтенсивного росту та стабілізувати обмінні процеси у молодняку птиці [5].

Метою досліджень є встановлення закономірностей вікової динаміки протеїнового спектра крові курчат-бройлерів для доклінічної діагностики критичних періодів функціонального стану гепатобіліарної системи.

Матеріали та методи досліджень. Дослідження проводились на клінічно здорових курчатах-бройлерах кросу Cobb-500 за умов промислового вирощування у Навчально-виробничому центрі Білоцерківського НАУ. Відбір крові для біохімічних досліджень здійснювали на 2, 8 та 15-ту доби онтогенезу. У сироватці крові визначали вміст загального білка, альбумінів та глобулінових фракцій (α_1 , α_2 , β , γ ; турбідиметричний методом за допомогою наборів реактивів ТОВ НВП «Філісіт-Діагностика» (Україна). Аналіз біохімічних показників крові проводили на базі науково-дослідної лабораторії внутрішніх та метаболічних хвороб тварин і птиці факультету ветеринарної медицини. Статистичну обробку масиву даних, із розрахунком параметрів описової статистики та оцінкою вірогідності відмінностей

(t -критерій Велча), здійснювали з використанням програмного середовища jamovi (Version 2.6, The jamovi project, Сідней, Австралія).

Результати досліджень та їх обговорення. Аналіз біохімічного профілю сироватки крові на початку експерименту показав, що у 2-добової птиці базовий вміст загального протеїну становив $27,5 \pm 0,60$ г/л (Lim 21,8–34,0). Абсолютна концентрація альбумінів дорівнювала $9,93 \pm 0,26$ г/л, що знаходилося в межах 7,03–12,69 г/л, формуючи їх відносну частку на рівні $37,2 \pm 0,98$ % (Lim 27,3–47,4) від загального протеїну. Загальні глобуліни в абсолютному вираженні складали $17,58 \pm 0,55$ г/л (Lim 12,94–23,52), займаючи при цьому домінуючу відносну частку – $65,3 \pm 0,97$ %, яка коливалася в інтервалі 55,1–75,2 %. За рахунок такого суттєвого переважання глобулінів, стартовий альбумін-глобуліновий коефіцієнт (А/Г) був фізіологічно низьким і дорівнював $0,58 \pm 0,02$ (Lim 0,34–0,86). Детальний аналіз відносного глобулінового спектра показав, що вміст α_1 -глобулінів складав $6,69 \pm 0,22$ % (Lim 3,43–8,74), концентрація α_2 -глобулінів – $11,01 \pm 0,27$ %, маючи інтервал 8,28–13,7 %, а β -глобулінів – $14,9 \pm 0,24$ % (Lim 13,5–16,7). Найвищою серед усіх фракцій була частка гамма-глобулінів, вміст якої досягав $32,7 \pm 0,88$ %, знаходячись у межах 22,8–43,0 %. Цей показник є

нормою для добового молодняка, оскільки відображає високий титр циркулюючих трансваріальних (материнських) антитіл із залишкового жовтка.

На 8-му добу життя було зафіксовано інтенсифікацію анаболічних процесів. Вміст загального протеїну вірогідно зріс на 12,7 % до $31,0 \pm 0,67$ г/л ($p < 0,001$; Lim 24,3–37,9). Синтетична функція печінки значно посилилась. Абсолютна концентрація альбумінів вірогідно збільшилась на 31,7 % до $13,08 \pm 0,35$ г/л ($p < 0,001$), коливаючись у межах 9,48–16,05 г/л, а їх відносна частка зросла на 17,7 % і склала $43,8 \pm 1,43$ % ($p < 0,001$; Lim 32,3–59,6). Це сприяло вірогідному розширенню А/Г коефіцієнта на 34,5 % – до $0,78 \pm 0,05$ ($p < 0,001$; Lim 0,46–1,39). Динаміка глобулінового пулу мала різноспрямований характер. Так, абсолютний вміст загальних глобулінів зріс невірогідно лише на 1,7 % до $17,88 \pm 0,71$ г/л ($p > 0,05$), що знаходилося в межах 11,3–25,2, однак їх відносна концентрація вірогідно знизилась на 10,1 % і становила $58,7 \pm 1,43$ % ($p < 0,001$; Lim 42,9–70,2). У розрізі фракцій спостерігалось вірогідне зменшення відносного вмісту α_1 -глобулінів на 17,6 % до $5,51 \pm 0,17$ % ($p < 0,001$; Lim 3,70–6,98) та α_2 -глобулінів на 36,2 %, які зменшувались до $7,02 \pm 0,25$ % ($p < 0,001$), маючи межі 4,13–9,37 %. Натомість концентрація бета-глобулінів вірогідно зросла на 8,1 % до $16,1 \pm 0,29$ % ($p < 0,01$; Lim 13,0–19,6), що вказує на ініціацію транспорту ліпідів. Вміст γ -глобулінів мав тенденцію до зниження на 8,0 % до $30,1 \pm 1,57$ % ($p > 0,05$), коливаючись від 14,6 до 42,5 %, що вказує на початок процесу елімінації материнського імунітету.

Найбільш патогенетично значущі зміни відбулися на 15-ту добу онтогенезу. Вміст загального протеїну стабілізувався і мав лише тенденцію до зростання на 3,2 % до $32,0 \pm 0,69$ г/л ($p > 0,05$; Lim 26,1–39,5). Проте альбуміногенез сягнув свого максимуму, що характеризувалося вірогідно більшим на 22,4 % вмістом – до $16,01 \pm 0,42$ г/л ($p < 0,001$), знаходячись у межах 12,94–20,60 г/л, а їхня відносна частка склала рекордні $52,0 \pm 1,73$ % ($p < 0,001$; Lim 39,1–68,3). Завдяки цьому А/Г коефіцієнт зріс на 42,3 %, досягнувши свого фізіологічного оптимуму $1,11 \pm 0,08$ ($p < 0,01$) при інтервалі 0,62–1,99. На тлі потужної альбумінемії відбулося зниження глобулінового профілю. Абсолютний вміст глобулінів знизився на 11,0 % до $15,9 \pm 0,79$ г/л ($p > 0,05$; Lim 8,83–24,4), а їх відносна концентрація вірогідно зменшилась на 14,0 % ($50,5 \pm 1,73$ %; $p < 0,001$), коливаючись у межах 34,2–63,4 %. Аналіз фракцій показав, що вміст α_1 - та α_2 -глобулінів змінився не вірогідно і становив $5,90 \pm 0,20$ % (Lim 3,52–7,72) та $7,46 \pm 0,22$ % (Lim 5,49–10,83) відповідно. Проте концентрація β -глобулінів вірогідно знижувалася на 24,8 % до $12,1 \pm 0,30$ % ($p < 0,001$) з межами коливань 8,9–15,9 %. Водночас вміст гамма-глобулінів вірогідно знизився на 16,6 % до свого абсолютного мінімуму – $25,1 \pm 1,73$ % ($p < 0,05$; Lim 6,8–37,1).

Висновки. Встановлено, що період 12–16-ї доби життя курчат-бройлерів є критичним метаболічним періодом. У цей час фіксується транзиторний імунодефіцит (падіння вмісту гамма-глобулінів до $25,1 \pm 1,73$ %) та звуження транспортних можливостей крові (зменшення концентрації β -глобулінів до $12,1 \pm 0,30$ %). Такий стан вказує на виснаження імунологічного резерву та робить гепатоцити максимально вразливими до оксидативного стресу і ліпотоксичності, що обґрунтовує гостру необхідність превентивного застосування гепатопротекторів починаючи з 10–13 доби вирощування.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Oliveira C. H., et al. BCAA interactions: how do they influence broiler performance, intestinal morphometry, lipid profile, and liver health? Archives of Animal Nutrition. 2024. Vol. 78, № 5. P. 398–413.
2. Najafi R., et al. Effect of different dietary threonine levels on optimal growth performance and intestinal morphology in 1–14 days old Ross 308 broilers. Revista Brasileira de Ciência Avícola. 2017. Vol. 19, № 2. P. 177–184.
3. Celi P., et al. Gastrointestinal functionality in animal nutrition and health: New opportunities for sustainable animal production. Animal Feed Science and Technology. 2017. Vol. 234. P. 88–100.

4. Attia Y. A., et al. Effect of dietary fat sources and levels on growth performance, carcass traits, and blood parameters of broiler chickens. South African Journal of Animal Science. 2017. Vol. 47, № 4. P. 446–454.

5. Mazur-Kuśnirek M., et al. The effect of polyphenols and vitamin E on the antioxidant status and meat quality of broiler chickens fed diets enriched with PUFA. Archives of Animal Nutrition. 2019. Vol. 73, № 4. P. 303–316.

ІОМОРФОЛОГІЯ РЕНТГЕНІВСЬКИХ СТРУКТУР КІСТКОВИХ ЕЛЕМЕНТІВ ПЛЕЧОВОГО СУГЛОБА ДЕЯКИХ КУРОПОДІБНИХ

О.О. Мельник¹, Черевко В.І²

¹Національний університет біоресурсів і природоуористування Україна, Київ, доцент кафедра біоморфології хребетних імені академіка В. Г. Касьяненка, melnik_oo@nubip.edu.ua

²Національний університет біоресурсів і природокористування України, Київ, здобувачка вищої освіти, valeria.chervko208@icloud.com

Вступ. Серед хребетних особливий науковий інтерес становлять птахи, у яких опорно-руховий апарат, зокрема плечовий суглоб, зазнав суттєвої морфофункціональної перебудови у зв'язку з формуванням здатності до активного польоту. Кісткові елементи плечового суглоба птахів характеризуються складною внутрішньою архітектонікою, що забезпечує оптимальне поєднання високої міцності з відносною легкістю скелета, а застосування рентгенологічних методів у їх вивченні є інформативним і доцільним, оскільки дозволяє без порушення цілісності кістки виявити особливості її внутрішньої будови, зокрема співвідношення компактної та губчастої речовини, характер і просторову організацію трабекулярної системи, а також встановити видоспецифічні та типологічні відмінності внутрішньої архітектоніки кісткової тканини, що відображають рівень і характер функціональних навантажень, зумовлених типом польоту, його інтенсивністю та тривалістю.

Матеріал і методи досліджень. Дослідження проводились на кістках плечового суглоба деяких представників Ряду Куроподібні, а саме: Сіра куріпка *Perdix perdix*, фазан звичайний *Phasianus colchicus*, гімалайський монал *Lophophorus impejanus*, цесарка *Numida meleagris*, павич *Pavo cristatus*, свійська курка *Gallus gallus var. Domesticus*, свійський індик *Meleagris galloravo var. domestica*, Глухар *Tetrao urogallus*. Матеріал було одержано із фондів кафедри біоморфології тварин ім. акад. В.Г. Касьяненка Національного університету біоресурсів і природокористування України, Київського зоопарку. Для з'ясування внутрішньої будови і взаєморозміщень компактної та губчастої речовин, а також типів галушення трабекул губчастої речовини у скелетних структурах плечового суглоба птахів були проведені їх рентгенологічні дослідження. У результаті рентгенологічних досліджень було встановлено закономірності розташування компактної та різних типів губчастої речовини у скелетних структурах плечового суглоба птахів. Крім того за допомогою методу плоскої рентгенометрії було визначено ступінь розвитку компактної речовини у цих структурах.

Результати досліджень. У досліджених куроподібних товщина компактної речовини в ділянці латерального та медіального боків діафіза плечової кістки не має суттєвої різниці в межах виду. Однак, з латерального боку вона коливається від 10,9 % у цесарки до 18,0 % у гімалайського монала, а з медіального боку від 9,7 %, знову ж таки, у цесарки та до 16,7 % у гімалайського монала. Слід зазначити, що у павича та свійської курки товщина компактної речовини обох досліджуваних боків плечової кістки практично однакова, оскільки різниця між ними коливається від 0,1 % у свійської курки до 0,5 % у павича. Щодо розвитку компактної речовини з латерального та медіального боків середньої частини коракоїда, то